
Wstęp

Przemoc jest jedną z form dysfunkcji występujących w wielu współczesnych rodzinach. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc domową określa się, jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzającej się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara, dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”.

Analizując statystyki dotyczące przemocy domowej zaobserwować można, iż problem ten dotyczy najczęściej kobiet i dzieci. Z uwagi na swoją złożoność zjawisko to wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Równie ważna jest ochrona i pomoc ofiarom przemocy domowej. Doświadczanie przemocy domowej, a zatem w środowisku, które powinno kojarzyć się z bezpieczeństwem oraz godnymi warunkami bytowymi, niesie za sobą szczególnie dolegliwe konsekwencje.

Jednym z działań podejmowanych w celu przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Pomocy ofiarom tejże przemocy jest opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Perzów został opracowany na lata 2024-2027. W miarę potrzeb i sytuacji Społecznej zadania i cele programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1.1. Przemoc domowa- definicja, formy, fazy.

W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jako brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka . Przemocą jest „intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystują przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”.

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać czy spełnia następujące 4 warunki:

1. Jest intencjonalne;
2. Jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
3. Doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
4. Osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne.

Jedna z licznych definicji przemocy domowej została przywołana już na wstępie Programu. Jednakże, w owym dokumencie należy określić, czym jest przemoc domowa w myśl polskiego ustawodawstwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane z pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Należy wyróżnić przede wszystkim następujące formy przemocy : przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną i zaniedbanie. Formy te często występują łącznie. Przemoc fizyczna to zachowanie, którego skutkiem może być uszkodzenie ciała. Nieważne jest jednak, czy do takiego uszkodzenia dojdzie. Będzie to np. popychanie, szarpanie, kopanie , bicie pięścią, przypalanie papierosem. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, jest najczęstszą z form przemocy, trudną do udowodnienia. Przejawem takiej przemocy może być np. krytykowanie, szantażowanie, krzyczenie, obrażanie, lekceważenie. Z kolei przemoc seksualna , to podjęcie czynności seksualnych bez zgody drugiej osoby lub wykorzystanie stanu jej nieświadomości . Przykładem będzie tutaj np. zgwałcenie czy nagrywanie stosunku seksualnego. Natomiast przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawieniem środków lub stworzeniem warunków , w których nie są zaspokajane niezbędne do przeżycia potrzeby. Będzie to m.in.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy. Ostatnią z wymienionych form przemocy – zaniedbanie, można określić też, jako formę przemocy ekonomicznej. Oznacza ona np. : nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia , brak pomocy w chorobie.

Przemoc domowa zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie, ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** – jedno z partnerów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków . Objawami narastającego napięcia u ofiary przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.
2. **Faza gwałtownej przemocy** – osoba stosująca przemoc wpada w szał i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji sprawcy i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Ofiara znajduje się w stanie szoku, uspakaja sprawcę , stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie , staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji sprawcy.

3. **Faza miodowego miesiąca**- jest to trzecia faza, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoją złość, wie, że posunęła się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobiła okazując ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w zmianę sprawcy, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia.

1.2. Ochrona ofiar przemocy domowej

Każda osoba doznająca przemocy domowej może liczyć na bezpłatną pomoc ze strony państwa. Formy tej pomocy są określone w art. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pierwszą wymienioną formą jest poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne. Poza tym każda osoba doznająca przemocy ma prawo do interwencji kryzysowej i wsparcia a także ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej. Zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Kolejną formą pomocy jest badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie. Ponadto, osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokali zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową zapewnia się pomoc w uzyskaniu mieszkania.

Szczególną formą pomocy osobom doznającym przemocy domowej jest procedura „Niebieska Karta”. Żeby podjąć interwencję w oparciu o tę procedurę nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy domowej. Cała procedura oraz wszystkie niezbędne wzory formularzy określone są w rozporządzeniu rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Rozporządzenie zostało wydane w oparciu o art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Czynności w ramach procedury podejmowane i realizowane są przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Do podjęcia czynności wystarczy jedynie uzasadnione podejrzenie, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy.

Przedstawiciele wymienionych instytucji tworzą razem zespół interdyscyplinarny, który powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe. W jej skład wchodzi służby, których pomoc będzie najbardziej wskazana w danej sytuacji. Uczestnikami procedury są osoby doznające przemocy domowej. Jeśli jest to osoba pełnoletnia, uczestniczy osobiście. Natomiast niepełnoletni mogą być reprezentowani przez: rodzica, jeśli nie jest sprawcą; faktycznego opiekuna; pedagoga; kuratora rodzinnego. Uczestnikiem jest również osoba, która stosuje przemoc.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych podejmują działania określone w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w Rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Rozdział II

Gmina Perzów

2.1. Metryczka i dane demograficzne gminy.

Gmina Perzów to gmina wiejska, położona w południowej części województwa wielkopolskiego w powiecie kępińskim. W zachodniej części gmina graniczy z województwem dolnośląskim – gminą Syców i gminą Dziadowa Kłoda, zaś w południowej części

z województwem opolskim – gminą Namysłów, od strony północnej gmina graniczy z gminą Kobyła Góra, powiat ostrzeszowski, województwo wielkopolskie, od strony południowej z gminami Bralin i Rychtal w powiecie kępińskim województwo wielkopolskie.

Północną część gminy otaczają niewielkie wzniesienia tzw. „Gór kocich” z najwyższym punktem 220 m nad poziom morza. Środkowa i południowa część gminy to nizina (południowe krańce niziny wielkopolskiej) z przepływającymi przez nią Białą i Czarną Widawą.

Gmina liczy 9 wsi sołeckich. Na terenie gminy istnieją dwa Zespoły Szkół. W skład Zespołu Szkół w Perzowie wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza oraz Przedszkole Samorządowe w Perzowie wraz z oddziałem przedszkolnym w Turkowach. Zespół Szkół w Trębaczowie składa się ze Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki oraz Przedszkola Samorządowego w Trębaczowie wraz z oddziałem przedszkolnym w Miechowie.

Rysunek 1. Położenie Gminy Perzów.

Demografia

W Gminie Perzów na koniec 2021 roku zameldowanych na pobyt stały było 3691 osób, z czego 50,5% stanowiły kobiety (1865 osób), a 49,5% stanowili mężczyźni (1826 osób).

W 2021 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 62,8% populacji ludności Gminy Perzów, osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,5%, a osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 17,7%.

Gmina Perzów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -3. W 2022 roku na terenie gminy **urodziło się 36 dzieci, a zmarło 39 osób.**

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Perzów- lata 2020-2022.

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2020	46	49	-3
2021	28	39	-11
2022	36	39	-3

Bezrobocie rejestrowane w gminie wyniosło:

- w 2022 roku- 2,65% (61% stanowiły kobiety i 39% stanowili mężczyźni);
- w 2021 roku- 1,6% (46% stanowiły kobiety i 54% stanowili mężczyźni);

- w 2020 roku- 2,03% (53% stanowiły kobiety i 47% stanowili mężczyźni).

Powyższe dane wskazują, że w 2022 roku w stosunku do roku 2021 wzrosła liczba mieszkańców Gminy Perzów zarejestrowanych jako osoby bezrobotne

2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zjawisko przemocy domowej.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą w domową mają charakter interdyscyplinarny, a więc opierają się na współpracy służb, które dysponując wiedzą, doświadczeniem, narzędziami oraz kompetencjami w danej dziedzinie łączą swoje siły, celem udzielenia kompleksowej pomocy rodzinie.

W dniu 22 lipca 2011 roku po raz pierwszy Wójt Gminy Zarządzeniem powołała Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Perzów, którego celem jest pomoc m.in osobom, rodzinom w przewyciężeniu ich problemów poprzez efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu. Współdziałanie w innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym.

Powyższe cele realizowane są m.in poprzez podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury "Niebieskiej karty". W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, sądu, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji pozarządowej.

Uzyskane dane wskazują, że w latach 2020- 2022 zmalała liczba zakładanych „Niebieskich Kart”. Instytucją, która najczęściej wszczyna ową procedurę jest Policja.

Tabela 2. Liczba założonych Niebieskich Kart.

Procedura Niebieska Karta			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ogółem, w tym przez:	25	13	7
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	5	13	1
Placówki szkolno- wychowawcze	0	0	1
Policja	20	10	5

Zjawisko przemocy

Przemoc domowa.

Według badań przeprowadzonych w 2019 roku z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstej (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła.

Dom – obok pracy, szkoły oraz ulic poza najbliższą okolicą – jest miejscem, gdzie najwięcej osób doświadczyło przemocy (według deklaracji po 8%). Niewiele mniej ankietowanych przyznało, że padło jej ofiarą w najbliższej okolicy (7%). Nieco rzadziej ankietowali zetknęli się z agresją w restauracji, kawiarni, na dyskotecce (5%), w środkach komunikacji – pociągu, autobusie, tramwaju, taksówce (5%) lub w innych miejscach (4%)¹. Wyniki te zbliżone do danych sprzed 3 lat, kiedy CBOS realizował podobne badania.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu w roku 2023 zostały przeprowadzone badania dotyczące rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej wśród mieszkańców Gminy Perzów bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy domowej .

Tylko 6% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej. Aczkolwiek 24% zaznaczyło, że podejrzewa, że tak się dzieje.

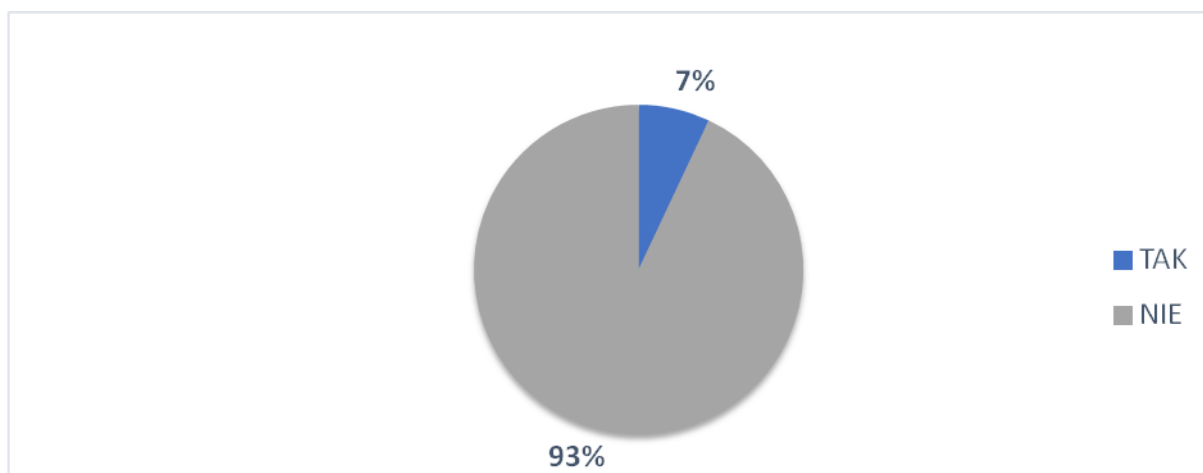
¹ CBOS, *Komunikat z badań: Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, kwiecień 2019

Wykres 1. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia") doświadczające przemocy domowej?

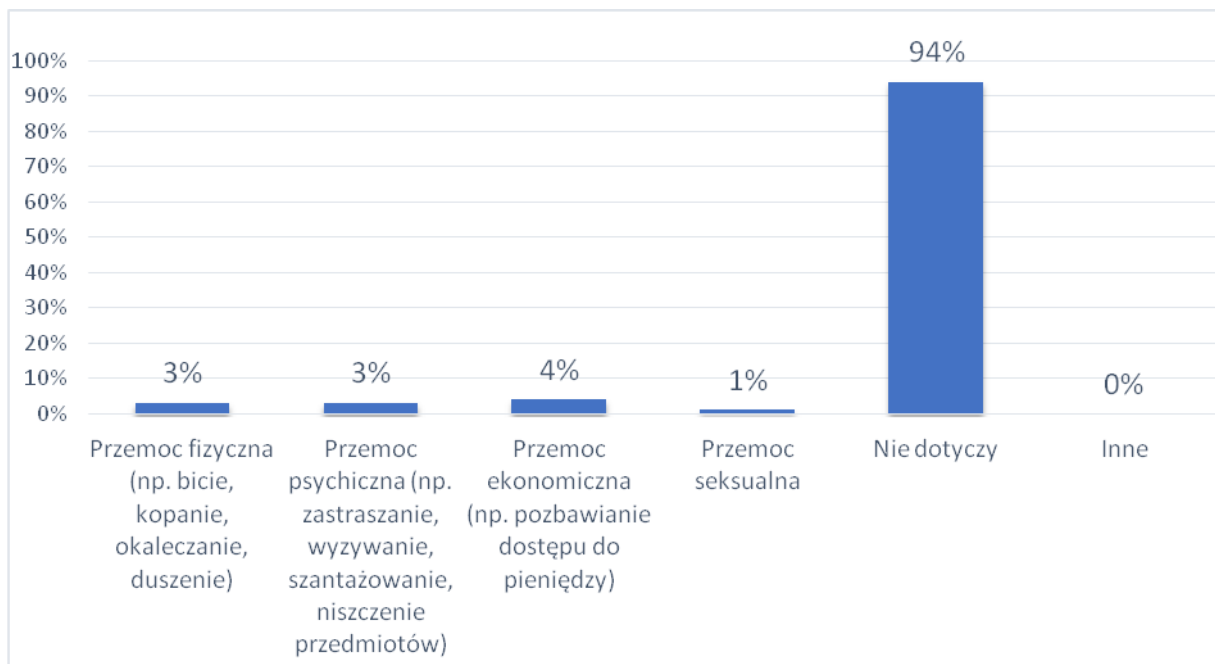

Co więcej, **7% respondentów przyznało, że sami padli ofiarą przemocy ze strony członka swojej rodziny**. Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy to **3% doświadczyło przemocy fizycznej, 3% przemocy psychicznej, 4% przemocy ekonomicznej, a 1% przemocy seksualnej**.

Wykres 2. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy od członka swojej rodziny?

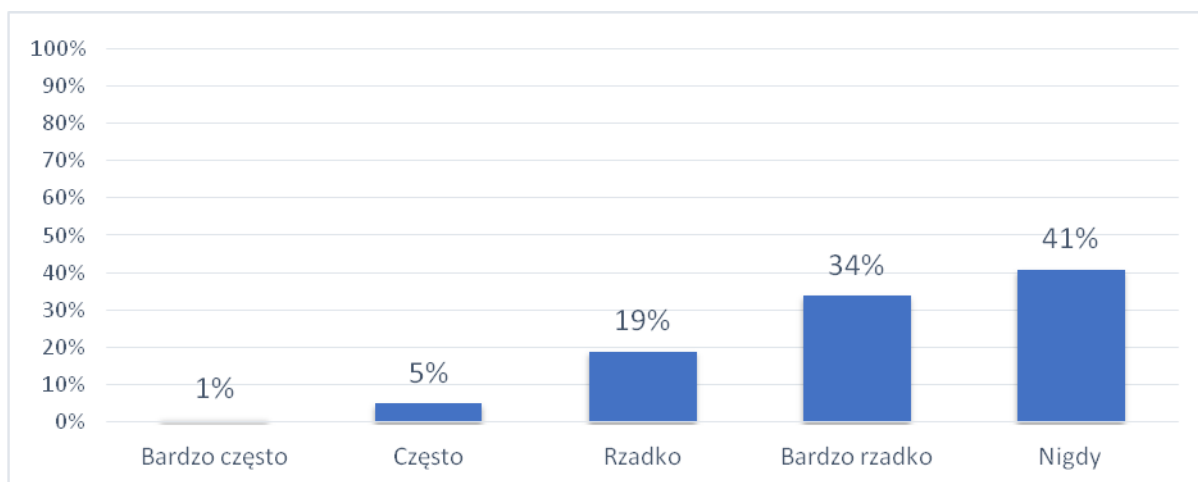

Wykres 3. Jakiego rodzaju była to przemoc? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

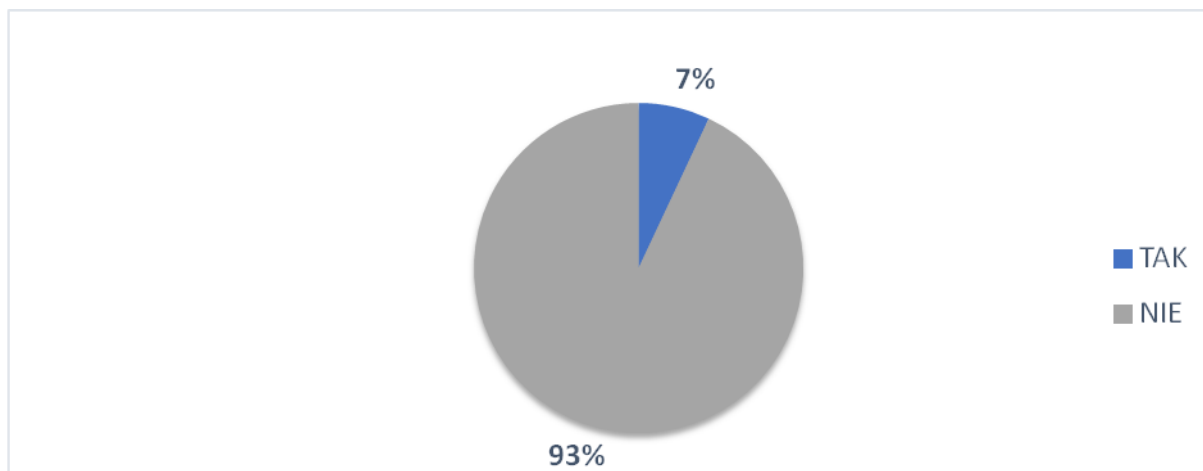
Kolejne pytanie dotyczyło **częstotliwości doświadczania przemocy** przez ankietowanych lub też osoby z ich otoczenia- łącznie **6%** z nich odpowiedziało, że **zjawisko to występuje bardzo często i często, 19%**, że **występuje ono rzadko**, a **34%**, że **bardzo rzadko**. Pozostało 41% respondentów zaznaczyło, że nigdy ani im, ani osobom z ich otoczenia nie zdarzyło się doświadczyć przemocy domowej.

Wykres 4. Jak często zdarzyło się Pani/Panu lub osobie z Pani/Pana otoczenia doświadczyć przemocy domowej ?

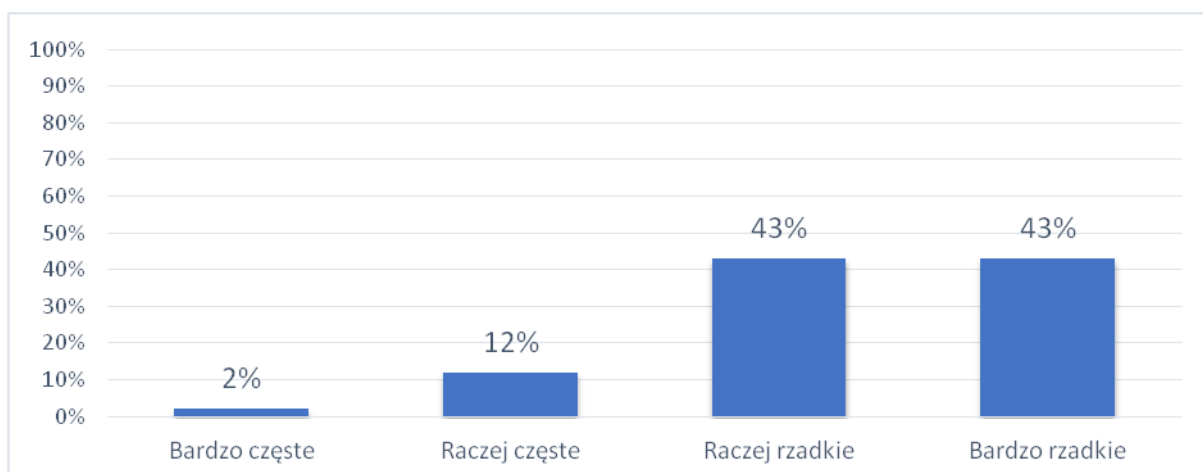
Poza tym, **7% mieszkańców Gminy Perzów było świadkiem przemocy domowej.**

Wykres 5. Czy kiedykolwiek był(a) Pan(i) świadkiem przemocy domowej ?

W subiektywnej ocenie łącznie większości badanych (86%) przemoc domowa jest w ich społeczności lokalnej raczej i bardzo rzadkim zjawiskiem.

Wykres 6. Jak częste jest w Pana/Pani opinii zjawisko przemocy domowej w Pana/Pani miejscowości?

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 45% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol.

Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną.

W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach” – łącznie 38% mieszkańców Gminy Perzów jest skłonny myśleć w ten sposób o przemoc domowej. Większość badanych- 67% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: *zdecydowanie prawdziwe i raczej prawdziwe*:

- „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 11%;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – 11%;
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” - 9%;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 9%;

Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia Tabela 11.

Tabela 3. Przekonania dotyczące przemocy.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	19%	26%	10%	45%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	26%	12%	27%	35%
Ofiarą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	52%	15%	15%	18%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	4%	7%	21%	68%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	3%	8%	13%	76%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	4%	5%	21%	70%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4%	5%	14%	77%

2.3. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej.

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy Perzów lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową należy zaliczyć do zasobów umożliwiających przeciwdziałaniu przemocy domowej , a w tym :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Oświata,
- służba zdrowia ,
- Kościół – poprzez swoich proboszczy,
- Organizacje pozarządowe,
- Kuratorska służba sądowa.

W zakresie podnoszenia świadomości mieszkańców gminy odnośnie przeciwdziałania przemocy działania podejmują również placówki oświatowe z terenu Gminy Perzów, w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki;
2. Organizowanie dla nauczycieli szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
3. Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy domowej i jej skutkach.

Rozdział III

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Perzów na lata 2024-2027

3.1. Cel główny i cele szczegółowe

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Perzów na lata 2024-2027 jest:

Rozwój skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, zapewnienie profesjonalnej pomocy i ochrony jej ofiarom oraz intensyfikacja oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

I CEL SZCZEGÓŁOWY:

Profesjonalna pomoc oraz ochrona osób dotkniętych przemocą domową .

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy oraz udzielającymi im wsparcia;
2. Zwiększenie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy domowej, w tym w ramach punktu konsultacyjnego ;
3. Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą domową;
4. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemocy domowej;
5. Podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy mi sposób radzenie sobie z problemem poprzez : organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowe;

6. Podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw.
7. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty
8. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

II CEL SZCZEGÓŁOWY

Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową .

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa.
2. Informowanie osób stosujących przemoc domową o programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub o programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową organ ozwanych przez PCPR oraz motywowanie do udziału w nich;
3. Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy, mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej;
4. Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania;
5. Monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie , że występuje przemoc domowa.
6. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

III CEL SZCZEGÓŁOWY

Profilaktyka i edukacja wśród społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;

2. Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej w ich otoczeniu oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłoszenia takich przypadków.
3. Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne.

III CEL STRATEGICZNY : podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowe.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową w celu doskonalenia i podnoszenia ich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem.
2. Zapewnieni dostępu pracownikom zawodowo zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowe dostępu do specjalistycznej literatury.

3.2. Realizacja , monitoring i ewaluacja Programu.

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Perzów na lata 2024-2027 mają charakter ciągły i SA skierowane dla :

1. Mieszkańców gminy, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
2. Osób stosujących przemoc domową .
3. Osób doznających przemocy domowej.
4. Świadków przemocy domowej.
5. Osób/institucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są : Wójt Gminy Perzów, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz placówki oświatowe.

Natomiast partnerami w realizacji działań są : placówki zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych Sroków na realizację programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych , długookresowych źródeł finansowania. Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą : budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy.

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane następujące wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu Pomocy Społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczbą udzielonych porad,
- liczba przeprowadzonych interwencji,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej , informacyjnej i szkoleniowej,
- liczba rodzin objętych pomocą konsultacyjną i prawną,

- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawia je Wójtowi Gminy Perzów i Radzie Gminy.

I. Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, ze zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, ze zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, ze zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.)
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, ze zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, ze zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172, ze zm.),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, ze zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, ze zm.),
- ustawę z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.),

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej dla Gminy Perzów na lata
2024-2027**